

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/1280
KARAR NO : 1983/99

K A R A R

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın 13. maddesinde öngörülen süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.
Sanık : Mustafa Aksungur
O L A Y : 12 Mart Muhtırasını takip eden günlerde, sanıklardan Mustafa Aksungur ile arkadaşlarının aynı fikir etrafında birleşerek DR. Hikmet Kıvılcımlı'nın görüşleri doğrultusunda bir örgütlenmeye gitme konusunda anlaşarak Ankara'da hazırlıklara başladıkları, işe öncelikle Derleniş adı altında bir dergi veya gazete çıkarmakla başlamak istedikleri, bu şekilde Mustafa Aksungur'un tahminine göre 5-6 milyon civarındaki devrimci işçi ve devrimci sempatizanları dağılmadan, gevşemeden kontrol altına almak istedikleri, koyu bir kıvılcımlı taraftarı olan sanığın onun eserlerine ve bıraktığı miras sahip çıkarak lider olarak kıvılcımlı ekolüne önderlik etmek niyetinde olduğu, 1972 Mayıs ayında diğer sanıklar Alp Öktem ve Nurettin Hıçyılmaz'la birlikte kurmak istedikleri prleterya partisinin çekirdeğini oluşturdukları, daha sonra da Adana'ya giderek diğer sanıkların arkadaşlarıyla birlikte orada bilinçlendirmeye çalışılan işçiler ile ilk kurultay toplantısını yaptıkları, Adana Mahalli Komitesini kurdukları, Askeri Savcılığın yaklaşık 11 sahife tutan iddianamesinde de anlatıldığı biçimde TCK'nun 141. maddesine aykırı davranışta buldukları iddiasıyla Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca eylemlerine uyan TCK'nun 141/1. maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi: Davayı mahkûmiyetle sonuçlandırmış, sanık vekillerinin temyiz istemi üzerine konuyu inceleyen Askeri Yargıtay 4. Dairesi hükmü esastan bozmuştur.

(Adana-Hatay illeri Sıkıyönetim Askeri Savcılığının; 22-5-1973 gün, 1973/13-31 esas ve karar sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmış ve duruşmanın ileri bir safhasında heyetin teşekkül edememesi nedeniyle dava dosyaları Ankara Sıkıyönetim 3 Numaralı Askeri Mahkemesine nakledilmiştir.)

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesinin lağvından sonra dava dosyası aynı yer 1 Numaralı Askeri Mahkemesine intikal etmiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: dava sanıklarında Mustafa Aksungur'un bulunmaması nedeniyle hakkındaki kamu davasının tefrikiyle, geçici olarak durmasına, diğer sanıkların mahkûmiyetlerine, ancak sanıklar hakkında tayin olunan cezalar 1803 sayılı af yasa'sı kapsamına girdiğinden, haklarındaki kamu davalarının düşmesine karar vermiştir.

4. Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca; Türkiye Cumhuriyeti, Anayasa'nın bazı maddelerinin değiştirilmesine dair 15-3-1973 gün, 1699 sayılı yasa'nın geçici 21. maddesi ile 1402 sayılı sıkıyönetim yasa'sının bazı maddelerinin değiştirilmesine dair 15-5-1973 gün, 1728 sayılı yasa'nın geçici 2. maddesinin son fıkrası hümlerine göre, dava dosyası suçun işlendiği yere ve niteliğine göre görevli ve yetkili ce mahkemesine gönderilmiştir.

Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi: 8-2-1979 günü, esas-1978/207, karar-1979/31 sayılı atılı suçun, yaygın şiddet eylemlerinden bulunduğu,

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: 10-10-1980 günü, 1980/78-683 sayılı ile; atılı suçun, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a. maddesinde öngörülen sürede işlenmediği, görülmekte olan davalarla ortak genel amaç bağlantısının bulunmadığı gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

...../.....

Uly

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün 'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 21-3-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgele Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay Başsavcılığının Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Olay tarihinde oluş biçimi açıklanan ve 1972 yılında işlenen suç 26-Nisan-1971 günü Adana ilinde de ilân edilen sıkıyönetimle ilgili ve ilişkilidir.

Daha önce ilân edilen sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanıp kesinleşmeyen davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve yürürlükteki sıkıyönetim yasa'sını görevle ilgili maddelerinin gözönünde tutulması suretiyle dava konusu eylemlerin değerlendirilmesi gerekir.

İncelenen dosya içeriğinden, sanıklara atılı suçun, siyasal ve ideolojik amaçlı olduğu ve bu yönü ile sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

Ancak suçun, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a.maddesinde belirlenen süreden çok önce işlenmesi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalarla ortak ve genel amaç içerisinde işlendiğini belli eden, bunun organik ve örgütsel yönünü ortaya koyan hiç bir belge ve bulguya dosyada rastlanmaması nedenleri ile davanın, Adli Yargı yerinde görülmesi ve Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 8-2-1979 günlü, esas-1978/207, karar-1979/31 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 21-3-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

[Handwritten signature of Servet Tüzün]

Üye

İsmail Oğuz

[Handwritten signature of İsmail Oğuz]

Üye

Nevzat Doğan

[Handwritten signature of Nevzat Doğan]

Üye

Ali Suat Erkoç

[Handwritten signature of Ali Suat Erkoç]

Üye

Yaşar Çiftçioğlu

[Handwritten signature of Yaşar Çiftçioğlu]

Üye

Ergun Argon

[Handwritten signature of Ergun Argon]

Üye

Nail Yücel

[Handwritten signature of Nail Yücel]